

Proper-a i pròxim-a

David Casellas i Gispert*

Últimament hi ha un abús de l'adjectiu *proper-a*, segurament motivat per l'afany de distanciar-se de la llengua castellana, car *pròxim-a* també existeix amb la mateixa forma en castellà. Però si bé *prop* és un adverbí antic, originat a partir de l'adverbí llatí *prope*, fins a finals del segle XIX no es comença a fer servir l'adjectiu *proper*; en canvi, *pròxim* apareix documentat en català ja en el segle XIV.

El diccionari de la llengua catalana (tant el Fabra com el de l'IEC) admet tots dos mots com a sinònims, tot i que *pròxim-a* el marca com l'entrada preferent: «**Dit** d'una cosa que és acostada o la més acostada a una altra en l'espai, en el temps, en l'ordre lògic.» Malgrat això, tal com deia Albert Jané (premi de l'ADAC 2013) en un article de l'any 1977, «es recomana generalment de preferir *proper* per a les indicacions de lloc i *pròxim* per a les de temps i d'ordre lògic». Així diríem: *Salt és una vila propera a Girona; la pròxima parada del tren és Girona*. En canvi, contravenint aquesta recomanació, en els trens catalans sempre anuncien «Propera parada...».

De tota manera, sovint s'abusa tant de *pròxim/a* com de *proper/a*, sobretot en expressions de temps calcades del castellà: en alguns casos seria millor fer-hi servir *que ve*, *entrant*, *vinent* o *següent* posposat al substantiu, o prescindir-ne perquè és un element sobrer. Vegem-ne alguns exemples: *Farem les vacances el mes que ve o el mes vinent* (millor que no pas *el mes proper o pròxim*). *Ho farem la setmana entrant* (millor que *la setmana propera o la setmana pròxima*). *El període per a sol·licitar l'ajut s'acaba el 30 d'abril* (millor que no pas *el pròxim o el proper 30 d'abril*).

Ja ho veieu, a partir d'ara digueu que us apunteu a la sortida de *diumenge vinent* o que el mes entrant tornareu a llegir els Apunts lingüístics.

*Filòleg, coordinador de la Comissió de Llengua de l'ADAC i membre de l'executiva de Plataforma per la Llengua. Publicat al *Butlletí de l'ADAC* (Juny de 2025).